

Smernica

ZÁSADY PRE TVORBU A ÚČTOVANIE OPRAVNÝCH POLOŽIEK

Článok 1

Účel vnútorného predpisu

Účelom tohto vnútorného predpisu je stanoviť zásady pre používanie a účtovanie opravných položiek v podmienkach organizácie **Obec Stará Voda**

Článok 2

Zásady pre používanie a účtovanie opravných položiek

2.1 Tvorba opravných položiek

- a) Opravné položky sa vytvárajú len k účtom majetku, a to v prípadoch zníženia ich reálneho (rozumej trhového alebo obvyklého) ocenenia v účtovníctve preukázaného na základe podkladu údajov inventarizácie majetku. Tieto položky sa vytvárajú len v prípadoch, keď zníženie ocenenia majetku v účtovníctve nie je trvalého charakteru. V prípade trvalého zníženia majetkových hodnôt sa uplatnia ustanovenia čl. 7 tohto vnútorného predpisu.
- b) Tvoriť opravné položky na zvýšenie hodnoty majetku je zakázané.
- c) Opravné položky sa musia vytvoriť a zaúčtovať, pokiaľ je splnená jedna z podmienok (príčina) k tvorbe podľa tejto smernice.
- d) Opravné položky nemôžu mať aktívny zostatok.
- e) Príčina a spôsob tvorby alebo rozpúšťania (používania) opravných položiek musia byť detailne preskúmané pri inventarizácii majetku a záväzkov spoločnosti a uvádzajú sa v inventarizačných súpisoch každého druhu majetku primerane, tak, ako je to ustanovené v bodoch 3.4 a 3.5 tohto vnútorného predpisu.
- f) Tvorba a zúčtovanie opravných položiek sa vykonáva s presnosťou na centy.

Účtovanie opravných položiek:

- a) Tvorba zákonných opravných položiek sa zaúčtuje na ľarchu účtu 557 – Tvorba zákonných opravných položiek . Zákonné opravné položky sa vytvárajú podľa zákonných predpisov - § 20 zákona o daniach z príjmov č. 595/2003 v z.n.p.
- b) Tvorba ostatných opravných položiek sa zúčtuje podľa charakteru na ľarchu účtov 558 – Tvorba ostatných opravných položiek z prevádzkovej činnosti alebo 559 – Tvorba opravných položiek z finančnej činnosti , resp. 579 – Tvorba (ostatných) opravných položiek, podľa charakteru činnosti.
- c) Tvorba opravných položiek v prípade majetku, ktorého zmena reálnej hodnoty sa účtuje na účte 414 – oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov sa zúčtuje na ľarchu tohto účtu.
- d) Zníženie alebo úplné zrušenie opravných položiek sa vyúčtuje v prospech výnosov na účty 657 – Zúčtovanie zákonných opravných položiek z prevádzkovej činnosti alebo 658 – Zúčtovanie ostatných opravných položiek z prevádzkovej činnosti, a to:
 - pokiaľ pominuli dôvody, ktoré boli príčinou k účtovaniu
 - alebo pokiaľ inventarizácia v nasledujúcom období nepreukáže opodstatnenosť ich výšky
 - alebo v prípade, ak dôjde k zrušeniu vyhlásenia konkurzu, k zrušeniu povolenia vyrovnania,
 - alebo ak dôjde k ukončeniu konkurzu alebo vyrovnania,

- alebo v iných prípadoch, keď pominú dôvody, ktoré boli príčinou k tvorbe týchto položiek.

Zúčtovanie opravných položiek môže byť podľa charakteru činnosti obce, ku ktorej sa vzťahujú vykonané aj na účtoch 659 – Zúčtovanie opravných položiek z finančnej činnosti alebo 679 – Zúčtovanie opravných položiek.

- e) Pri účtovaní opravných položiek sa súvzťažne účtuje na ťarchu (v prípade rozpustenia) alebo v prospech (v prípade tvorby) príslušných účtov účtovných skupín č. 09, 19, 29 a 39.

2.3 Deň uskutočnenia účtovného prípadu pri tvorbe alebo zúčtovaní (rozpúšťaní) opravných položiek je:

- a) deň, v ktorom sa obec dozvedela alebo mohla dozvedieť o príčinách rozpustenia opravnej položky, najmä deň uhradenia pohľadávky alebo jej časti,
- b) deň, keď nastali skutočnosti, ktoré preukazujú, že ide o trvalé zníženie hodnoty majetku,
- c) deň, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka v prípade, ak sa opravné položky tvoria alebo rozpúšťajú na základe inventarizácie,
- d) deň, v ktorom sa obec dozvedela alebo mohla dozvedieť o príčinách tvorby opravných položiek v prípade ak sa opravné položky tvoria na základe oznámenia alebo inventarizácie,
- e) deň, v ktorom bola súdom prijatá prihláška do konkurzného alebo vyrovnáacieho konania, alebo deň, keď nadobudlo právoplatnosť uznesenie súdu o ukončení (zrušení) konkurzu alebo vyrovnania (povolení vyrovnania), a to ku dňu nadobudnutia právoplatnosti tohto uznesenia,
- f) deň, keď vznikla povinnosť rozpustiť opravnú položku je ustanovená vykonávacím predpisom k zákonu o účtovníctve,
- g) deň, keď sa majetkové hodnoty, na ktoré boli vytvorené opravné položky scudzili (predali, darovali alebo práva z nich vyplývajúce inak previedli na tretiu osobu).

Článok 3

Opravné položky k pohľadávkam

3.1 Opravné položky k pohľadávkam sa rozdeľujú na:

- a) zákonné – vytvárané podľa zákonných predpisov § 20 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v z. n. p.
- b) ostatné – vytvárané v prípade že si to vyžaduje verné a pravdivé zobrazenie účtovníctva

3.2 Opravné položky k pohľadávkam sa vytvárajú v prípade

- pochybných pohľadávok – t. j. pri tých, ktoré predstavujú riziko, že nebudú dlžníkom plne alebo čiastočne zaplatené a pri
- sporných pohľadávkach – t. j. pri pohľadávkach voči dlžníkom, s ktorými sa vedie spor o ich uznanie alebo zaplatenie,
- pohľadávok voči dlžníkom v konkurznom a vyrovnávacom konaní alebo v prípade ak tak ustanoví zákon o daniach z príjmov.

3.3 Za „pohľadávku“ sa na účely tohto predpisu rozumejú splatné alebo započítania spôsobilé:

- pohľadávky z obchodno-záväzkových alebo iných vzťahov alebo ich nesplatené časti,
- uplatnené alebo nárokované príslušenstvo pohľadávky, s výnimkou nákladov na vymoženie pohľadávky,
- pohľadávky voči zamestnancom obce alebo ich nesplatené časti,

- poskytnuté preddavky akéhokoľvek druhu alebo ich nevyúčtované časti,
- sumy poskytnutých pôžičiek alebo ich nesplatené časti,
- iné nároky obce, ak z povahy veci vyplýva, že ide o pohľadávku obce (napríklad účty časového rozlíšenia),
- dlžníkom nezaplatená alebo neuznaná časť pohľadávky.

Splatnosť sa posudzuje podľa dátumov uvedených na daňových dokladoch, splátkových kalendároch, alebo podľa platobných podmienok, uvedených v obchodných zmluvách a pod. Ide najmä o majetkové hodnoty, zachytené na účtoch účtovej skupiny 31 – Pohľadávky a 37 – Iné pohľadávky a záväzky alebo na účte 335 – Pohľadávky voči zamestnancom.

3.4 Dôvodom k tvorbe opravných položiek v prípade pohľadávok a pokiaľ sú v tomto vnútornom predpise uvedené aj iné obdobné druhy majetku, aj k týmto druhom majetku, sú najmä:

- a) pohľadávka je k 31.12. bežného účtovného obdobia po lehote splatnosti a z okolností – odsúhlasovania inventúr je zrejmé, že pohľadávka nebude celá alebo z časti zaplatená,
- b) pohľadávky, u ktorých sa začal podaním proces ich právneho vymáhania prostredníctvom súdu, alebo exekútora
- c) pohľadávky, ktorých vymáhanie pokračuje alebo je ukončené právoplatným rozhodnutím, ale nie sú úplne alebo čiastočne uhradené,
- d) pohľadávky, ktorých časť alebo celok dlžník odmieta zaplatiť alebo uznať ich oprávnenosť a pod. z najrozličnejších príčin,
- e) pohľadávky, ktorých uznanie nebolo vykonané alebo ktorých čiastky boli rozporované zo strany dlžníka pri potvrdzovaní pohľadávok v procese inventarizácie pohľadávok,
- f) pohľadávky, pri ktorých dlžník vstúpil do likvidácie
- g) v prípade, ak lehota splatnosti pohľadávky prekročila počet dní podľa ustanovení tohto vnútorného predpisu (čl. 4),
- h) v prípade, ak ide o dlhodobú pohľadávku
- i) pohľadávky, ktoré vznikli na základe zmluvy o ručení alebo inej obdobnej zmluvy a ktoré pôvodný dlžník obce neuhradil
- j) pohľadávky voči dlžníkom v konkurznom a vyrovnávacom konaní, ktoré boli prihlásené v určenej lehote na konkurzný súd.

3.5 Dôvod príčinu tvorby opravnej položky k pohľadávkam musí inventarizačná komisia vyznačiť v inventúrnom súpise.

3.6 Dôvod – príčinu použitia, zníženia alebo zrušenia opravnej položky k pohľadávkam musí inventarizačná komisia vyznačiť v inventúrnom súpise. Deň, keď pominuli dôvody, pre ktoré bola opravná položka vytvorená, sa popíše na inventarizačnom súpise k účtu 391 – Opravné položky k pohľadávkam spolu s uvedením účtovného dokladu, ktorý preukazuje túto skutočnosť.

Článok 4

Výška opravných položiek pri pohľadávkach

4.1 Zákonne opravné položky sa vytvárajú podľa platného § 20 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov nasledovne:

4.1.1 K pohľadávkam voči dlžníkom v konkurznom a vyrovnávacom konaní, a to 100 % menovitej hodnoty pohľadávok .

4.1.2 K nepremlčaným pohľadávkam, pri ktorých je riziko, že ich dlžník úplne alebo čiastočne nezplatí, ktoré boli zahrnuté do výnosov, ak od splatnosti pohľadávky uplynulo:

viac ako 365dní najviac 100 %.

4.2 Opravné položky k pohľadávkam sa vytvoria v 100 % výške nominálnej hodnoty pohľadávok, resp. vo výške rovnajúcej sa čiastke úhrnu akýchkoľvek pochybných alebo sporných pohľadávok voči dlžníkovi, ak ide o pohľadávky voči dlžníkovi, ktorý

- vstúpil do likvidácie
- vstúpil do konkurzu,
- bolo povolené vyrovnanie,
- alebo ide o pohľadávky, ktoré sú súdne alebo exekučne vymáhané.

4.3. Opravné položky sa nevytvárajú k pohľadávkam a preddavkom voči obchodným partnerom, ktoré neboli zo strany týchto partnerov vyúčtované a obec nemá zúčtované započítanie vzájomných pohľadávok, keďže pohľadávka je na druhej strane pokrytá prijatým preddavkom od obchodného partnera.

4.4. Inventarizačné súpisy pohľadávok sú prvotnými účtovnými záznamami a podkladmi k tvorbe opravných položiek k pohľadávkam podľa pravidiel stanovených týmto vnútorným predpisom.

Článok 5

Opravné položky k dlhodobému hmotnému a nehmotnému majetku

5.1 Opravné položky k dlhodobému majetku, ktorý sa odpisuje v súlade s odpisovým plánom obce, sa tvoria iba vo výnimočných prípadoch. Ide o dlhodobý hmotný majetok, ktorého úžitková hodnota sa bežne znižuje opotrebovaním (odpisovaný majetok), pri ktorom je možné opravné položky vytvárať iba so súčasným súhlasom predsedu inventarizačnej komisie **iba v tých prípadoch, keď úžitková hodnota tohto majetku, zistená pri inventarizácii, je výrazne nižšia ako je ocenenie majetku v účtovníctve po odpočítaní oprávok toto zníženie hodnoty nemožno považovať za zníženie trvalého charakteru.**

5.2 Opravné položky k dlhodobému majetku sa v zásade tvoria, pokiaľ sa zistia skutočnosti rozhodujúce k ich tvorbe podľa odseku 5.3 k nasledovným druhom dlhodobého majetku:

Obstaranie dlhodobého majetku,

Poskytnuté preddavky na dlhodobý majetok, pričom sa použijú kritéria ako pre pohľadávky, rozhodujúci je moment poskytnutia preddavku a jeho nevyúčtovanie k bilančnému dňu

Dlhodobý nehmotný majetok

Dlhodobý hmotný majetok – odpisovaný

Dlhodobý finančný majetok

5.3 Príčinami k tvorbe opravných položiek v prípade dlhodobého majetku sú najmä:

- a) nevyjasnenosť vlastníckych vzťahov a majetkového usporiadania v prípade nehnuteľnosti za predpokladu, že je predpoklad k úspešnému právnomu odvodeniu existenciu vlastníckych práv, avšak tieto nie sú zdokumentované v súlade so všetkými všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- b) nezaradenie nedokončeného dlhodobého hmotného alebo nehmotného majetku do používania napr. v dôsledku prechodnej zlej finančnej situácie organizácie, pretože sa nedajú splniť všetky podmienky, stanovené všeobecne záväznými predpismi alebo existujú prechodné finančné problémy, spojené s dokončovaním a zaradením dlhodobého majetku do užívania, pričom takýto stav pretrváva už viac ako jedno účtovné obdobie a pri vykonávaní inventarizácie sa zistí pretrvávajúci stav zostatkov na účtoch 041 alebo 042 – Obstaranie dlhodobého nehmotného alebo hmotného majetku počas najmenej dvoch rokov,
- c) predpokladá sa nižšia predajná cena dlhodobého hmotného alebo nehmotného majetku v porovnaní s jeho ocenením v účtovníctve.

Článok 6

Opravné položky k zásobám

6.1 Opravné položky k zásobám sa tvoria, pokiaľ sa pri inventarizácii zásob zistí, že ich predajná cena (znižená o predpokladané náklady súvisiace s predajom) je nižšia než cena, ktorá bola použitá pre ich ocenenie v účtovníctve a toto zníženie nemožno považovať za zníženie trvalého charakteru. Korekcia ocenenia zásob v účtovníctve sa vykoná tak, aby ich ocenenie vyjadrovalo a odrážalo reálnu hodnotu, v ktorej je premietnuté prechodné zníženie ceny na úroveň tzv. čistej realizačnej hodnoty (predajná cena zásob znížená o náklady spojené s predajom) formou opravnej položky.

Opravné položky k zásobám sa spravidla tvoria k nasledovným druhom zásob:

- materiál
- nedokončená výroba,
- polotovary vlastnej výroby,
- výrobky,
- tovar

6.2 Príčinami k tvorbe opravných položiek v prípade zásob sú najmä nasledovné skutočnosti:

- a) žiadny obrat (reálny výdaj) v prípade jednotlivých položiek zásob v priebehu posledných dvoch kalendárnych rokov, do ktorých sa započítava i kalendárny rok, v ktorom sa príčina opravnej položky k zásobám skúma,
- b) zistenie takej skutočnosti, že zásoby majú prechodne zníženú hodnotu z dôvodov technických, ekologických a pod., resp. z dôvodov zmeny technológie, nevyhovujúcim parametrom disajnu alebo jeho fyzickej zastaralosti,
- c) nízka obrátkovosť zásob,
- d) zníženie hodnoty majetkových zložiek pod dni, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka (napríklad straty z predaja majetku).

6.3 Opravné položky vytvorené k zásobám sa zrušia najmä pri spotrebe, predaji alebo pri likvidácii zásob.

Článok 7

Trvalé zníženie hodnoty

7.1 Opravné položky k pohľadávkam sa nevytvárajú, ale odpis pohľadávok trvalo zníži hodnotu majetku zúčtovaní pohľadávky priamo na ľarchu analytického účtu 546 – Odpis nedobytných pohľadávok v prospech príslušného účtu pohľadávok, a to v zmysle Zásad hospodárenia s majetkom obce napr. v nasledujúcich prípadoch na základe:

- a) zistenia, že pohľadávka je premlčaná,
- b) súdneho rozhodnutia o nevyožiteľnosti pohľadávky, resp. uznesenia súdu, z ktorého je zrejmé, že majetok dlžníka skutočne nepostačuje na úhradu pohľadávky za podmienky, že sa dá preukázať, že boli vykonané všetky úkony, ktoré by viedli k vymoženiu pohľadávky,
- c) rozhodnutia obce o trvalom upustení od vymáhania pohľadávky na základe oznámenia polície alebo príslušného orgánu (napr. súdu) o skutočnosti, že nie je známy pobyt alebo sídlo dlžníka,
- d) uznesenia súdu o zamietnutí návrhu na vyhlásenie konkurzu z dôvodu nedostatku majetku dlžníka,
- e) právoplatného dedičského konania v prípade pohľadávky voči dlžníkovi, ktorý zomrel a z ktorého vyplynie, že pohľadávka bola prihlásená do dedičského konania a na

základe dokumentácie, z ktorej vyplynie, že pohľadávka nemohla byť uspokojená ani vymáhaním na dedičoch dlžníka, ak z povahy veci už táto skutočnosť nevyplývala,

- f) rozhodnutia obce o trvalom upustení od vymáhania pohľadávky v prípade, ak jej hodnota nepresahuje 33 EUR za každý pohľadávku jednotlivo, pretože náklady na vymáhanie tejto pohľadávky by presiahli hodnotu pohľadávky,
- g) uznesenia súdu o zastavení exekúcie alebo výkonu rozhodnutia z dôvodu, že majetok dlžníka nepostačuje na krytie nákladov exekučného konania alebo na krytie trov výkonu súdneho rozhodnutia.

7.2 Opravné položky sa nevytvárajú k majetkovým zložkám, ale ich hodnota sa trvalo zníži zúčtovaním priamo na ľarchu účtov 549 – Manká a škody, ak ide o škodu (najmä v prípade strát, krádeží, odcudzení, zničeni alebo neodstrániteľných poškodení majetkových hodnôt alebo odpisu obstarávacích nákladov, vynaložených na prípravu alebo obstaranie dlhodobého hmotného majetku, ktorý sa uskutoční v okamihu rozhodnutia o zrušení prác na obstaraní dlhodobého majetku) alebo na ľarchu účtu 548 – Ostatné náklady na hospodársku činnosť v ostatných prípadoch.

7.3 Opravné položky sa taktiež nevytvárajú pri inventarizácii zistenej akýmkoľvek trvalý znížením ocenenia majetku (schodku) hodnoty aktív alebo v prípade iných skutočností, ktoré majú za následok vznik škody podľa účtovných, daňových alebo iných všeobecne záväzných predpisov (napríklad schodok, manká). Na vymenované prípady je zakázané tvoriť opravné položky. V prípade pochybností je záväzné stanovisko starostu, právnik organizácie alebo komerčného právnik, alebo audítora. Na účely tohto vnútorného predpisu škodou nie je čiastočné fyzické opotrebovanie alebo poškodenie majetku, odstrániteľné uvedením do predchádzajúceho alebo prevádzkyschopného stavu, alebo odstraňovanie drobnejších závad formou opráv alebo udržiavania.

7.4 O trvalom znížení hodnoty dlhodobého nehmotného a dlhodobého hmotného majetku sa účtuje prostredníctvom odpisov, ak nejde o škodu.

7.5 Ak sa pri inventarizácii zistí, že úžitková hodnota zásob nezodpovedá ich oceneniu v účtovníctve, úbytky sú predmetom analýzy. V prípade, ak analýza potvrdí, že zníženie hodnoty je definitívne (trvale), zníženie hodnoty sa účtuje na ľarchu, účtovnej skupiny 50 – Spotrebované nákupy alebo 61 – Zmeny stavu vnútroorganizačných zásob alebo na účte 549 – Manká a škody, ak ide o škodu.

Článok 8 Účtovanie opravných položiek

09 – Opravné položky k dlhodobému majetku

	Text účtovného prípadu	Suma	MD	D
1.	Tvorba OP k DHM	100	558	092
2.	Tvorba OP k nedokončenému DHM	100	558	094
	Text účtovného prípadu	Suma	MD	D
1.	Čiastočné alebo úplné zrušenie OP k DHM	100	092	658
2.	Čiastočné alebo úplné zrušenie OP k nedokon.DHM	100	094	658

19 – Opravné položky k zásobám

	Text účtovného prípadu	Suma	MD	D
1.	Tvorba OP k materiálú	400	558	191

	Text účtovného prípadu	Suma	MD	D
1.	Zníženie alebo zrušenie OP k materiálú	400	191	658

39 – Opravná položka k zúčtovací vzt'ahom a vnútorné zúčtovanie

	Text účtovného prípadu	Suma	MD	D
1.	Tvorba zákonnej OP k pohľadávkam			
	a) voči dlžníkom v konkurznom a vyrovnacom konaní podľa § 20 ZDP	1500	557	391 AÚ
	b) nepremlčaným, pri ktorých je riziko, že ich dlžník nezaplatí, a ak pohľadávky pri ich vzniku boli zahrnuté do zdaniteľných príjmov (§ 20 ods. 14 a § 52 ods. 18 ZDP)	500	557	391 AÚ
2.	Tvorba ostat. OP k pochybným sporným a iným rizikovým pohľadávkam, ktoré nespĺňajú podmienky pre tvorbu zákonných OP	300	558	391 AÚ
3.	Zníženie alebo zrušenie opravných položiek k pohľadávkam			
	a) zákonných opravných položiek	200	391 AÚ	657
	b) ostatných opravných položiek	300	391 AÚ	658

Článok 9 Záverečné ustanovenia

9.1 Tento predpis je súčasťou vnútorného kontrolného systému organizácie a podlieha aktualizácii podľa potrieb kompetencií a zodpovedností.

9.2 Ustanoveniami tohto predpisu sú povinní riadiť sa všetci zamestnanci.

9.3. Tento vnútorný predpis nadobúda účinnosť dňom vydania.

V Starej Vode dňa 25.06.2013

Ján J a r á b e k
starosta obce